

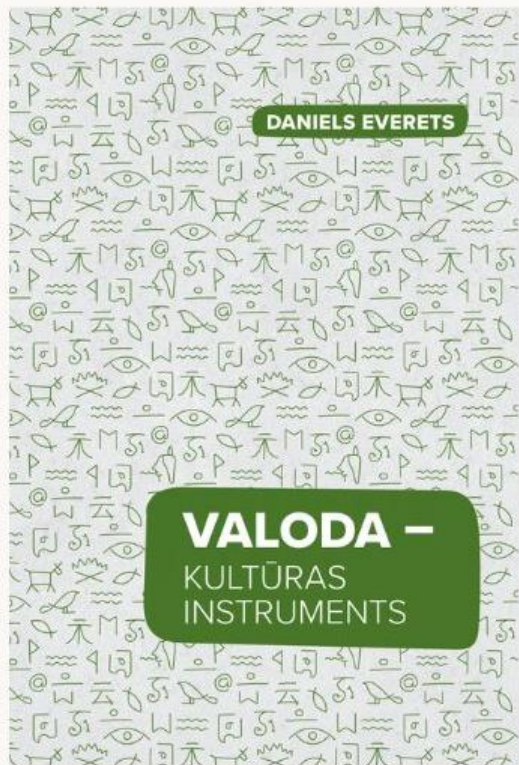
Latviešu valodas
aģentūra

Atbalsts mācot un mācoties Latvijā: darbs ar jauniebraucējiem

Dr.paed. Ērika Pičukāne

Latviešu valodas
aģentūra

*Valoda aptver visus cilvēkus.
Tā vieno. Tā šķir. Tā silda
mūsu sirdis. Tā atvieglo mūsu
dvēseles. Tā stiprina mūsu
ķermeni un liek celties cīņai.
Valoda mums sniedz lielāko
baudu – skaidras un
sakārtotas domas.*

Daniels Everets

Latviešu valodas aģentūra | www.valoda.lv | Meistaru iela 10, Rīga, LV-1050

Latviešu valodas
aģentūra

Izaicinājumi

**Skolas kolektīva prasme
strādāt ar visiem bērniem**

Mācību materiāli

Plānošana

Vecāku iesaiste

Latviešu valodas
aģentūra

Pieredze

No 1996. gada tika nodrošināti **bezmaksas valsts valodas prasmes pilnveides kursi** šādām profesionālajām un sociālajām grupām: skolotājiem, skolēnu vecākiem, medicīnas darbiniekiem, policistiem, ugunsdzēsējiem, pašvaldību darbiniekiem, jaunkareivjiem u.c.

Tika izstrādāti metodiskie materiāli darbam ar dažādām mērķauditorijām: mediķiem, frizieriem, pedagogiem utt.

Tika realizēti vairāki starpkultūru izglītības projekti, piemēram, 2010.gadā projekts «Skolotājs starpkultūru telpā», kopā ar pedagogiem ir tapis metodiskais materiāls (skat. <https://www.integration.lv/uploads/files/informativie-materiali/skolotaju-ideju-gramata.pdf>)

Vecāku skolas

....

Latviešu valodas
aģentūra

LVA darbība

Vienota pieeja

Izglītības iestāžu kolektīvi

Atbalsts skolotājiem, skolēniem, vecākiem

Atgriezeniskās saites iegūšana

Informācija no vecākiem

Latviešu valodas
aģentūra

Neliels ieskats šodienas situācijā:

- *no 3,8 miljoniem ukraiņu, kuri Eiropas Savienībā reģistrējušies pagaidu aizsardzībai, pašlaik Latvijā atrodas vairāk nekā 36 tūkstoši (lielākoties mātes ar bērniem),*
- lai jauniebraucēji (bet ne tikai) pilnvērtīgi iekļautos Latvijas sociālajā vidē, atrastu darbu un iegūtu izglītību, nepieciešamas valsts valodas zināšanas,
- šobrīd valstī tiek plaši rīkoti latviešu valodas bezmaksas mācību kursi pieaugušajiem, tāpēc valodas skolotājiem nepieciešams metodiskais atbalsts.

RESURSI un ILGTSPĒJA

Atbalstīt latviešu valodas speciālistu karjeras izaugsmi.

Latviešu valodas
aģentūra

Metodikas kursi

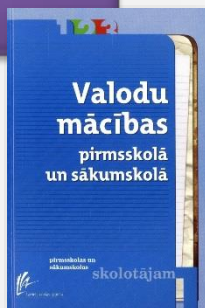

Latviešu valodas prasmes
pilnveides kursi

2.2. uzdevums. Nodrošināt latviešu valodas apguves un metodikas resursu daudzveidību.

Metodiskie
materiāli

Mācību
materiāli

Vietnes un
lietotnes

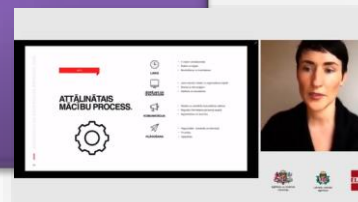

2.3. uzdevums. Paplašināt latviešu valodas apguves iespējas dažādām mērķgrupām un pilnveidot prasmju vērtēšanu.

Atbalsts ārvalstu
augstskolu lektorātiem
un studiju programmām

Atbalsts
diasporai

Latviešu valodas
aģentūra

Atbalsts skolotājiem:

- ▶ valodas kursi, apzinot konkrētas vajadzības;
- ▶ metodikas kursi (par latviešu valodas apguvi rotaļnodarbībās, kopīgi kursi pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem, mācību priekšmetu skolotājiem, tekstpratības apgūvē, darbā ar teksta izpratni, latviešu valodas apguves būtiskākie jautājumi kā kopīgs modelis mācību priekšmetu skolotājiem);
- ▶ zinātniski metodisks žurnāls *Tagad* par latviešu valodas kā svešvalodas apguvi.

Atbalsts skolēniem:

- ▶ dažādi papildmateriāli mācību satura apguvei (spēles, konkursi, plāni, konspekti, terminoloģija u. tml.).

Latviešu valodas
aģentūra

Pētījums “Attieksme pret latviešu valodu un tās mācību procesu” (2017 – 2020)

<https://valoda.lv/petijumi/attieksme-pret-latviesu-valodu-un-tas-macibu-procesu/>

Izstrādāti arī ieteikumi: valodas un valodu izglītības politikas veidotājiem; universitāšu mācībspēkiem, pedagogu profesionālās pilnveides kursu veidotājiem; mācību līdzekļu veidotājiem; vecākiem, skolotājiem; turpmāko pētījumu veicējiem. Pēc fokusgrupu diskusijām ir izveidots arī mūsdienu skolotāja un skolēna tēls un paštēls.

Pētījuma rezultāti ir apkopoti 15 bukletos.

SKOLOTĀJA DOMAS PAR SEVI

- Čakls
- Kompromisa cilvēks
- Centīgs
- Darba entuziasts
- Pretimnākošs
- Darbaholiķis
- Nenovērtēts
- Neaizsargāts
- Atkarīgs no apstākļiem
- Veic misiju, jo profesija nav prestiža sabiedrībā

SKOLOTĀJA DOMAS PAR SKOLĒNU

- Labs pēc būtības
- Ietekmējams
- Nedrošs
- Vienaldzīgs
- Nekomunikabls
- Ir patērētāja domāšana – mazāk darīt, vairāk iegūt
- Cīnīgs
- Beztatbildīgs
- Haotisks

SKOLĒNA DOMAS PAR SEVI

- Brīvs
- Daudzpusīgs
- Lidzvertīgs partneris
- Inovatīvs
- Moderns
- Zinošs
- Neinteresēts latviešu valodas stundās
- Neiedvesmots
- Nemotivēts

SKOLĒNA DOMAS PAR SKOLOTĀJU

- Labsirdīgs
- Strādīgs
- Gudrs
- Prognozējams
- Koncentrējas CE
- Neinteresants
- Sniedz nelietderīgu informāciju
- Pārlietu emocionāls
- Plāpīgs
- Vienpusīgs

VĀRDU KRAJUMS

Atņemt latvis vārdus, lai izteiktu savas jūtas, precīzi pastāstītu par jaunām zināšanām, pieredzi un sajūti, kā arī izprast citu domas, jūtas un nodomus. Ir izšķirīgums arī domātāj valodā. Spēcīgas emocijas, nepieciešami izprast vai ievēlēt sarunas tematu, darīt svarīgu lēmumu ar atbilstīgu izpratni, pieredzi un kvalificētākompetenci ir tikai daži no iemesliem, kas var sagādāt grūtības dažādās dzīves situācijās. Valodas izteiksmes ir vieglāk veidot savu runātkraujumu, ja ir plaša vārdu krājums un prasme rīkoties ar vārdu nozīmi. Tādēļ mācību procesā ir svarīgi pievērst uzmanību vārdu krājumam, mācībspējiem jānodrošina vārdu apguvi. Tikpat nozīmīgi ir runāt ar šķērslēm par parādībām, jaunu vārdu iegūšanu, lai tie nepaliktu pasīvi vārdu krājumā, bet aktīvi tiek lietoti savos tekstos.

ATBALSTS LATVIEŠU VALODAS MĀCĪŠANĀ

1. attēls. Bukletu tēmu loks

KONTEKSTS

SKOLA

STUNDA

SKOLĒNS

2. attēls. Pētījuma konceptuālais modelis

ANKETĒŠANA	Kvantitatīvā pieeje Skolotāju un skolēnu uzskati: kas, kā un kāpēc jāmaina, apģūstot latviešu valodu.
FOKUSGRUPU DISKUSIJAS	Metalingvīnā diskusija pieņē Skolotāju un skolēnu pieredze atzīti par mācību procesu, reflekcijas, kas veicina un kas valodas apguvi.
STUNDU VĒRĀJUMI	Konkretizētā pieeje Klases mācību vide, mācību procesa stiprums un vājās puses

Latviešu valodas
aģentūra

Nodrošināt latviešu valodas apguves un metodikas resursu daudzveidību.

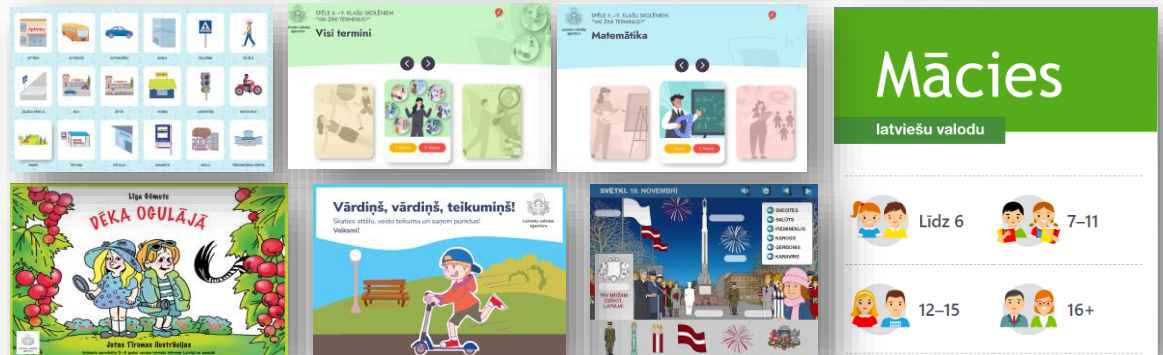
- *maciunmacies.valoda.lv* darbojas un regulāri tiek pilnveidota kopš 2013. gada.
- Vidējais unikālo apmeklētāju skaits **mēnesī 25 000** (lapu skatījumu skaits – 80 000 reižu, aplūkots 180 000 apakšsadaļu).
- Ik gadu apmeklējumu skaits aug, kopējais apmeklējumu skaits gadā sasniedza **1,5 miljonus**.
- Lietotāji no **114 valstīm**.

JAUNUMS

Jaunas sadaļas „Vieglā valoda”
un „Izglītība diasporā”

Katru gadu tiek papildināta vietne
„Māci un mācies latviešu valodu”
<https://maciunmacies.valoda.lv/>

Nodrošināt latviešu valodas apguves un metodikas resursu daudzveidību.

Latviešu valodas
aģentūra

MĀCĪBU LĪDZEKĻU KOMPLEKTI DAŽĀDĀM MĒRĶAUDITORIJĀM: SKOLĒNIEM, STUDENTIEM UN PIEAUGUŠAJIEM

Mācību līdzekļu komplekts ir papildināts ar lietotni „e-Laipa”.
Notiek mobilās lietotnes izstrāde.

Mācību līdzekļu komplekts pieaugušajiem „Laipa”

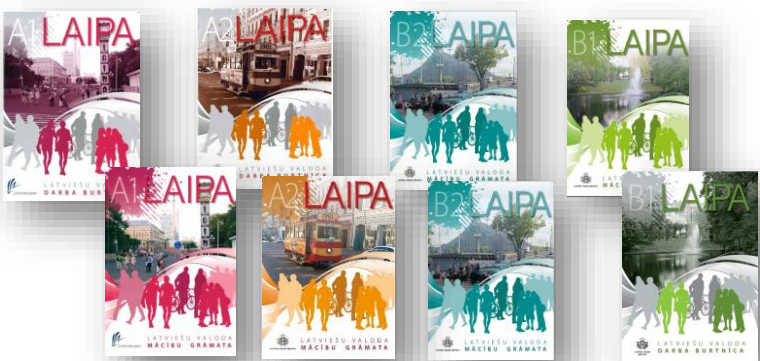
Sākta jaunu mācību līdzekļu komplektu izstrāde latviešu valodas apguvei mazākumtautību izglītības programmā.

1. klases mācību līdzekļu komplekts (2020) aprobācijai ir pieejams:
<https://maciunmacies.valoda.lv/maci/sakumskolai#2tab>

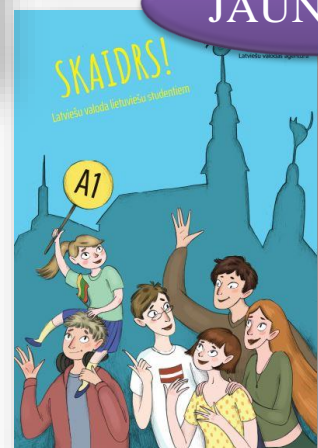
JAUNUMS

JAUNUMS

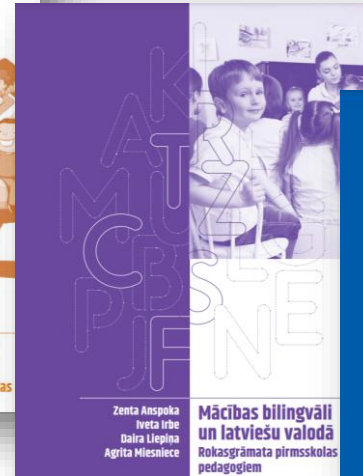
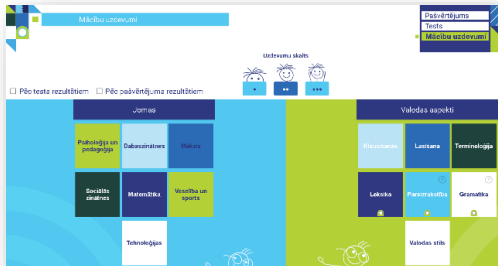
Latviešu valodas mācību grāmatas lietuviešiem „Skaidrs!” A1 (1. daļa, 2020).

Plānots izstrādāt arī mācību grāmatas A2, B1 un B2 valodas prasmes līmeņu apguvei.

Latviešu valodas
aģentūra

Pedagogiem

<https://maciunmacies.valoda.lv/bilingvala-izglitiba-un-clil>

- 3 rokasgrāmatas: pirmsskolas, sākumskolas, pamatskolas pedagogiem
- Portoflio pamatizglītības un vidējās izglītības pedagogiem
- Digitālais pašvērtēšanas un pašmācības rīks pedagogu latviešu valodas pilnveidei

- 12 labās prakses videomateriāli [Lasīšanas stratēģija “Zinu – vēl nezinu – jautājums”](https://valoda.lv) - (valoda.lv)

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF PROJEKTS „KOMPETENČU PIEEJA MĀCĪBU SATURĀ” (01.01.2018.–31.08.2021.)

Latviešu valodas
aģentūra

<https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/04/ReemigrantuBerni-skolotajiem.pdf>

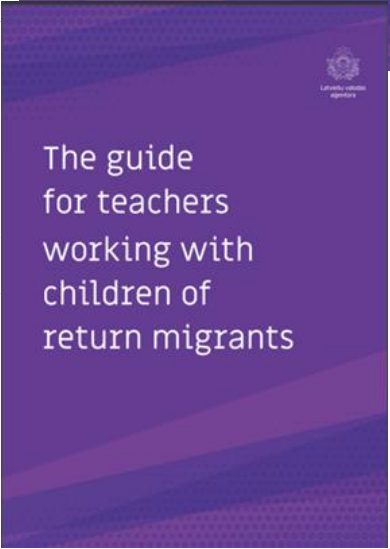
Kā **labāk iekļaut un atbalstīt** bērnus, kas pēc atgriešanās Latvijā sāk mācības skolā, kā skolotājiem **sadarboties** ar reemigrējušajām ģimenēm – ieteikumi, pārdomas un noderīga informācija atrodama ceļvedī Latvijas skolu pedagogiem.

Ceļveža saturs veidots tā, lai ieteikumi, pirmkārt, palīdzētu reemigrantu bērniem vieglāk integrēties jaunajā mācību vidē un, otrkārt, palīdzētu pašiem skolotājiem, kuri vēlas izprast savus skolēnus, uzzināt ko vairāk par izglītojamajiem un viņu pieredzi.

Pedagogiem

Ceļvedis
pedagogiem
darbam ar
reemigrantu
bērniem

The guide
for teachers
working with
children of
return migrants

Mācību un metodisko līdzekļu saturs un valodas integrētai apguvei izstrāde

<https://maciunmacies.valoda.lv/bilingvala-izglitiba-un-clil#2tab>

Nr.p.k.	Nosaukums	Publikācijas adrese
1.	Sociālās zinības sākumskolai latviešu, angļu un vācu valodā. Es pasaulē.	http://maciunmacies.valoda.lv/games/Maci/CLIL_Socialas_zinibas_1-3_klase/index.html
2.	Dabaszinības sākumskolai latviešu, angļu un vācu valodā.	http://maciunmacies.valoda.lv/games/Maci/CLIL_Dabaszinibas_2-5_klase/index.html
3.	Sociālās zinības pamatskolai latviešu, angļu un vācu valodā. Rūpes par vidi.	https://valoda.lv/games/CLIL-socialajas-zinibas/
4.	Vēsture un ģeogrāfija pamatskolai latviešu, angļu un vācu valodā.	https://valoda.lv/games/CLIL-geo-pamatskolai/
5.	Matemātikas, fizikas, ķīmijas, ekonomikas un kultūras nozares termini vidusskolai latviešu, angļu un vācu valodā.	https://valoda.lv/games/CLIL-terminu-apguve/
6.	Ģeogrāfija vidusskolai latviešu, angļu un vācu valodā. Vide. Ūdens.	https://valoda.lv/games/CLIL-geo-vidusskolai/

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Paplašināt latviešu valodas apguves iespējas dažādām mērķa grupām un pilnveidot prasmju vērtēšanu.

Latviešu valodas
aģentūra

九歌

Priecīgus Ziemassvētkus.
Merry Christmas

*Pekinas Svešvalodu
universitāte svin
Ziemassvētkus.*

Iepriekš un turpmāk

- Finansiāls atbalsts 9 ārvalstu augstskolu lektorātiem (ASV, Čehija – 2, Polija, Igaunija, Somija, Ungārija, Francija, Ķīna).
- Finansiāls atbalsts latviešu valodas un kultūras popularizēšanas pasākumiem ārvalstu augstskolās (līdz 5 pasākumiem gadā; Baltijas studentu konference „Tilti Baltijā”; Viļņas Universitātes organizētā Baltu akadēmija vidusskolēniem u.c.).
- Finansiāls atbalsts LU organizētajai vasaras skolai diasporas jauniešiem un ārvalstu studentiem (līdz 45 cilvēkiem gadā).

DIASPORAI

Līdzfinansējums latviešu diasporas skolām telpu īres, apdrošināšanas, mācību līdzekļu un tehniskā aprīkojuma u.c. vajadzību nodrošināšanai.

Izglītojoši konkursi diasporas bērniem, jauniešiem, ģimenēm – valodas spēļu klubs, prāta spēļu turnīri, virtuālās ekskursijas.

Diasporas skolotāju kursi, semināri, konferences klātienē un attālināti.

Latviešu valodas apguve
tālmācībā
diasporas skolēniem (2017)

2021. gadā – 240 skolēnu

Metodikas skola
diasporas skolotājiem
„Pupa”

8 elektroniski
izdevumi gadā

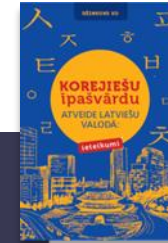

Latviešu valodas
aģentūra

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA un ATBILDĪBA

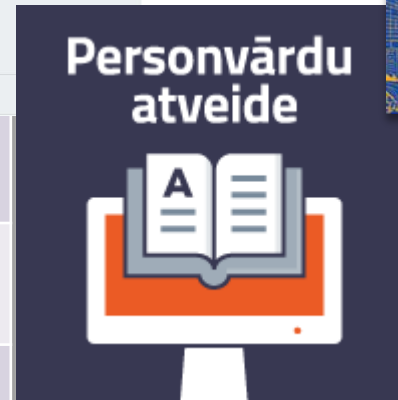
Nodrošināt iespēju ikvienam pilnveidot latviešu valodas prasmi

HUGO.LV

<https://www.valodas.konsultacijas.lv/>

Valodas konsultācijas, personvārdu atveide (2018–2020)	Vid. gadā
Mutvārdu un elektroniskās konsultācijas	23454
Izziņas par personvārdu atveidi un identifikāciju	626
Lingvistiskie atzinumi un ekspertīzes	13

<https://www.personvarduatveide.lv/>

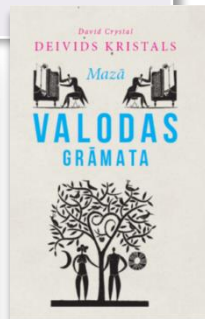

<https://www.facebook.com/latviesuvalodasagentura>
~1766 skatījumu mēnesī (2020)

Sagatavošanā: I. Treimane „Juridiskie teksti un to rediģēšana” (2021)

Denjela Evereta (*Daniel Everett*)

„Language: The Cultural Tool” (2021–2022) ¹⁶

Vidzeme (2021)

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA un ATBILDĪBA

Latviešu valodas
aģentūra

Veidot mērķtiecīgu saziņu ar sabiedrību par valodas lietojuma jautājumiem

Skolēnu radošo darbu konkursā „Mans grāmatplaukta stāsts” iesūtīti
1090 darbi

Dzimtās valodas dienas pasākums

<https://vards.valoda.lv/>

Mans bērnības stāsts. 2.raidījums

13. septembris 2020, 19:26

Video thumbnail showing a woman speaking

Aktieri Mārtiņš Egliens un Evija Krūze ieskaņojuši bērnu sapņu stāstus

27. novembris, 2020

Parvietām un vārdiem

Video thumbnail showing people at a table

Par vārdiem un to patikām. Ieskaņojums Anšas Kivāla un Gaitis Smilčins 2019. gada 22. oktobrī. Valodas vakari. Par valodu – tas ir interesanti! Savukārt Arvīds Sandis Krūze, Ieva Kārkliņa, Rīga, 2019.

Par vārdiem un to patikām

Video thumbnail showing people at a table

SARUNAS

Par valodu – tas ir interesanti!

Videomateriāls

Valodas vakari „Par valodu – tas ir interesanti!?”

Latviešu valodas
aģentūra

Vecākiem

https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2019/10/Buklets_diasporas_vecakiem.pdf?fbclid=IwAR0u5O-EqlyOJwNbyklhu4bwM4Tlw2rLyExnut-paERE6PocyWJBbsUI3G8

Jūs atradīsiet ieteikumus, ko sniedza tie cilvēki, kas ir dzimuši ārpus Latvijas un jau vairākās paaudzēs mācās mītnes zemes valodā, lieto to darbā, ar draugiem, dažādās sadzīves situācijās. Tomēr visi ir saglabājuši savu dzimto valodu, jo “vecāki ir pirmie bērna valodas skolotāji”.

<https://maciunmacies.valoda.lv/maci/reemigrantiem-un-imigrantiem#1tab>

Ceļvedis vecākiem: ģimenes atgriešanās Latvijā un bērna mācības Latvijas skolā

The guide for parents: returning to Latvia and sending children to a Latvian school

Latviešu valodas aģentūra

www.valoda.lv

<http://maciunmacies.valoda.lv/>

https://twitter.com/LVA_valoda

https://www.instagram.com/latviesu_valodas_agentura/

<https://www.facebook.com/latviesuvalodasagentura>

<https://www.facebook.com/LVAdiaspora>

<http://www.ee-lv.lv/lv>

erika.picukane@valoda.lv